

(А/46/721). *Офіційний веб-сайт Верховної Ради України*. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_905. (дата звернення: 19.10.2021).

5. Кириченко В.Л. Процесуальні можливості сторони захисту у кримінальному провадженні щодо застосування примусових заходів медичного характеру: порівняльно-правовий аналіз. *Право і Суспільство*. 2017. № 5. С. 252-253.

Урбан Володимир Анатолійович

*курсант 3 курсу факультету №1 Харківського національного університету
внутрішніх справ*

Романюк Віталій Володимирович

*кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри кримінального процесу
та організації досудового слідства факультету №1
Харківського національного університету внутрішніх справ*

КРИМІНАЛЬНЕ ПРОВАДЖЕННЯ ЩОДО ОКРЕМОЇ ГРУПИ ОСІБ: ПРОБЛЕМАТИКА ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

Кримінальне процесуальне законодавство на сьогоднішній день позиціонується як кримінальне судочинство, що має за мету захист та забезпечення фундаментальних прав і свобод людини. Зокрема, важливим правом осіб у кримінальному провадженні є диспозиція рівності членів кримінального процесу незалежно від їхнього матеріального становища, рангу у суспільстві, релігійних та політичних переконань тощо.

Проте, кримінальне судочинство визначає привілейовану групу осіб, щодо яких кримінальне провадження здійснюється в особливому порядку. Перелік таких осіб міститься у главі 37 Кримінального процесуального кодексу України і має назву «Кримінальне провадження щодо окремої категорії осіб». Так, до окремої категорії осіб відносяться:

- народний депутат України;

- суддя, суддя Конституційного Суду України, суддя Вищого антикорупційного суду, а також присяжного на час виконання ним обов'язків у суді, Голова, заступник Голови, член Вищої ради правосуддя, Голова, заступник Голови, член Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

- кандидат у Президенти України;
- Уповноважений Верховної Ради України з прав людини;
- Голова, інший член Рахункової палати;
- депутат місцевої ради;
- адвокат;
- Генеральний прокурор, його заступник, прокурор Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;
- Директор та працівники Національного антикорупційного бюро України;
- Голова Національного агентства з питань запобігання корупції, його заступник.

Зважаючи на вищевикладене, варто звернути увагу на певну невідповідність таких привілеїв до принципу рівності осіб у кримінальному провадженні. Основною метою запровадження такого привілейованого стану щодо осіб зазначених у главі 37 КПК України – є намагання законодавця забезпечити самостійність та недоторканність таких осіб задля ефективного та неупередженого виконання ними своїх функціональних обов'язків. Проте, така недоторканність може суттєво вплинути на якість та доброчесність виконання своїх посадових функцій такими особами, зважаючи на те, що кримінальне провадження буде відбуватись в особливому процесуальному порядку, який певною мірою ускладнює кримінальний процес. Таким чином, задля того, щоб направити матеріали, зібрані під час досудового слідства щодо окремої категорії осіб до суду, потрібно буде здійснити ряд складних процесуальних моментів.

В цілому, здійснення кримінального провадження – складний процесуальний механізм, який потребує спрощення взагалі, а кримінальне провадження щодо окремої групи осіб – зокрема.

Тому, вважаємо за необхідне запропонувати проєкт певного спрощення кримінального провадження щодо окремої групи осіб. Диспозиційні ноти нашого проєкту наступні:

- здійснити розподіл та класифікувати тих осіб, що відносяться до окремої категорії на:

- а) осіб із особливо відповідальним станом (народний депутат України, судді Конституційного Суду України, судді Вищого антикорупційного суду, а також присяжного на час виконання ним обов'язків у суді, Голова, заступника Голови, члена Вищої ради правосуддя, Голова, заступника Голови, члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, кандидат у Президенти України, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Голова, інший члена Рахункової палати, Генеральний прокурор, його заступник);

- б) осіб із відповідальним станом (депутат місцевої ради, судді касаційної інстанції, прокурор Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Директор та працівники Національного антикорупційного бюро України, Голова Національного агентства з питань запобігання корупції, його заступник);

- в) осіб із важливим процесуальним станом (адвокат, судді першої інстанції, судді апеляційної інстанції).

- повідомлення про підозру відбуватиметься за спрощеною схемою відповідно до класифікації осіб, щодо яких кримінальне провадження здійснюється в особливому порядку:

- а) щодо осіб із особливо відповідальним станом – підозру вручатиме Генеральний прокурор;

- б) щодо осіб із відповідальним станом – заступник Генерального прокурора;

- в) щодо осіб із важливим процесуальним станом - керівники обласних прокуратур.

- судді першої та апеляційної інстанцій притягуються до кримінальної відповідальності, затримуються і щодо них обирають запобіжні заходи – на загальних засадах кримінального провадження, як і відносно осіб, які не входять до зазначеного кола осіб.

Окремої уваги, потребує питання розширення категорії осіб за класифікацією «особи із важливим процесуальним станом». На нашу думку, на сьогоднішній день такі процесуальні учасники кримінального провадження, як керівник органу досудового розслідування, керівник органу дізнання та прокурор повинні бути забезпечені гарантією самостійності та недоторканні задля ефективного та неупередженого виконання ними своїх функціональних обов'язків, шляхом додавання їх до окремої групи осіб, відносно яких може здійснюватися кримінальне провадження.

Антропов Богдан Олегович

курсант 4-го курсу факультету підготовки фахівців

для органів досудового розслідування

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник: Черняк Наталія Петрівна,

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри кримінального процесу

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

ЩОДО ПРОБЛЕМИ ЗДІЙСНЕННЯ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ ПІД ЧАС ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ

На сьогодні здійснення досудового розслідування є гарантом протидії злочинності, тим самим втілюється захист осіб, суспільства та держави від кримінальних правопорушень. Також, за допомогою досудового розслідування здійснюється охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження. Нині, щодо втілення охорони прав, свобод та